

Gymnázium Budějovická

Volitelný předmět Ekonomie - jednoletý

BLOK ČÍSLO 4

Účetnictví I

Předpokládaný počet : 8 hodin

Použitá literatura :

Jiří Vysušil – Podvojně účetnictví po lžičkách (PROFESS)

Karel Macík – Manažerské informace (skripta ČVUT FSI)

4.1. Jednoduché účetnictví

Jednoduché účetnictví poskytuje přehled o peněžních tocích v peněžním deníku a o majetku v dalších účetních knihách. Slouží tak k průkaznému zjištění daňové povinnosti podnikatele, ale netvoří uzavřený systém.

Přehled účetních knih (jen pro ilustraci – neúplný) :

- 1) **Peněžní deník**
- 2) **Pomocná evidence (knihy)**
 - Kniha pohledávek a závazků
 - Inventurní karty majetku
 - Evidence o mzdách
 - Inventurní kniha zásob
 - Kniha pro evidenci daní
 -

Účtovat je možné na základě dokladů, které lze rozdělit na **vnější (externí) doklady**, které do podniku přicházejí (paragony, faktury...) a **vnitřní účetní doklady (interní)**, které naopak vyhotovuje podnikatel.

Každý z dokladů musí obsahovat zákonem předepsané náležitosti, bez kterých se o účetní (daňový) doklad nejedná (název, popis, částka, datum, pořadové číslo.....).

Při účtování v peněžním deníku vycházíme z příjmů a výdajů , které již rozdělujeme na ty, které zahrnujeme do základu daně a na ty, které nemají na daňovou povinnost vliv.

Příklad (maximálně zjednodušený , slouží jen pro získání představy o dané problematice).

0.	Podnikatel vloží do podnikání	100
1.	Podnikatel převede do pokladny	20
2.	Podnikatel zaplatil fakturu za materiál.....	50
3.	Podnikatel převede do pokladny na mzdy	10
4.	Zaplacení mezd.....	10
5.	Prodej výrobků, placeno do pokladny.....	30
6.	Převedení z pokladny do banky.....	30

Řádek	Text	Peněžní prostředky				Průběžné položky		Příjmy a vklady	Výdaje		
		Pokladna		Banka		Příjem	Výdaj		celkem	materiál	mzdy
		Příjem	Výdaj	Příjem	Výdaj						
0	Počáteční vklad			100				100			
1	Příjmový doklad z pokladny	20				20					
1	Bankovní výpis				20		20				
2	Platba za materiál				50				50	50	
3	Převod do pokladny	10				10					
3	Došel výpis				10		10				
4	Zaplacení mezd		10						10		10
5	Prodej výrobků za 30 do pokladny	30						30			
6	Výdajový doklad		30				30				
6	Bankovní výpis				30	30					
	CELKLEM	60	40	100	110	60	60	130	60	50	10

4.2 Podvojn e u etnictv ı

Odvození :

Při podnikání tvoříme zisk, ten lze vypočítat jako rozdíl majetku na konci a začátku podnikání.

$$Z = M_k - M_z$$

Majetek na začátku (M_z) lze rozdělit na :

- Vlastní majetek (základní jmění)ZJ
- Cizí majetekpasiva P

Podle rovnice tedy platí :

$$Z = M_k - ZJ - P$$

Neboli :

$$M_k = ZJ + P + Z$$

Máme tak před sebou bilanční rovnici podvojn eho u etnictv ı, zde je nutno napsat, že **majetek na konci podnikání obvykle označujeme jako AKTIVA a pro celou druhou stranu rovnice (ZJ+P+Z) se vžil název PASIVA**. Bylo tak velmi jednoduché označovat celou jednu stranu rovnice jako stranu aktiv a druhou, jako stranu pasiv.

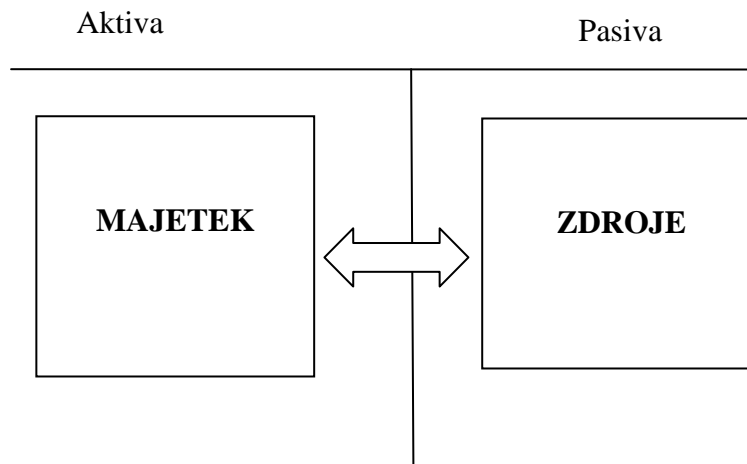
Bilanční rovnici pak lze napsat v následujícím tvaru :

Aktiva	Pasiva
Bankovní u�čet	Základní jmění
Pokladna	Uv�ery
Hmotný majetek	Zaměstnanci
Sklad	Dodavatel
Výrobky	Zisk
.....	

Každou položku na straně aktiv označujeme jako aktivní účet, položku na straně pasiv pak jako účet pasivní. Celý výsledný dokument (viz obr. výše) se nazývá **ROZVAHA**.

Účet zaměstnanci a dodavatel se vyskytuje na straně pasiv z toho důvodu, že dodavateli obvykle dlužíme za dodaný materiál, stroje a podobně a zaměstnancům potom za jejich mzdy. Např. při výplatě jednou měsíčně se od prvního dne postupně na účtu kumuluje dluh, který je v den výplaty vyrovnán.

Rozvahu lze také chápat tak, že strana aktiv zobrazuje majetek podniku a strana pasiv potom zdroje, ze kterých byl majetek financován.

Z bilanční rovnice je pak vidět, že strana aktiv se vždy MUSÍ rovnat straně pasiv.

$$\mathbf{AKTIVA = PASIVA}$$

4.3 Účtování v Rozvaze

Konkrétní příklady účtování budou probrány během hodiny.

- 1) Podnikatel vloží do podnikání z vlastního 500 a převede na bankovní účet
- 2) Podnikatel si na podnikání bere úvěr 1000
- 3) Nakoupí stroje za 300 a programy za 200
- 4) Nakoupí materiál za 800 z něhož polovinu vloží do výroby dodavateli ještě nezaplatí
- 5) Platí dodavateli za všechny nakoupený materiál
- 6) Převádí do pokladny hotovost 200
- 7) Z materiálu ve výrobě jsou dokončeny výrobky, převádí do výroby druhou polovinu materiálu.
- 8) Odběratel odebere všechny dosud vyrobené výrobky
- 9) Odběratel zaplatí 600 na bankovní účet
- 10) Zaměstnancům vznikne nárok na mzdy za vyrobené výrobky 100
- 11) Vyplacení mezd

4.4 Podrobný rozbor předchozího příkladu

Rozvaha

BU ¹ 1) 500	ZS ¹ 500
2) 1000	
3) -500	dvěr 2) 1000
5) -800	
6) -200	
9) 600	
HIM 3a) 300	Dodavatel 4) 800
	5) -800
NIM 3b 200	Zaměstnanci 10) 100
	11) -100
sklad 4a) 400	
7b) -400	
Výroba 4b) 400	
7a) -400	
7b) 400	
Pokladna 10) 100	
6) 200	
11) -100	
Výrobky 7a) 400	
8) -400	
Odběratel 8) 400	Zisk 9) 200
9) -400	
1700	1700

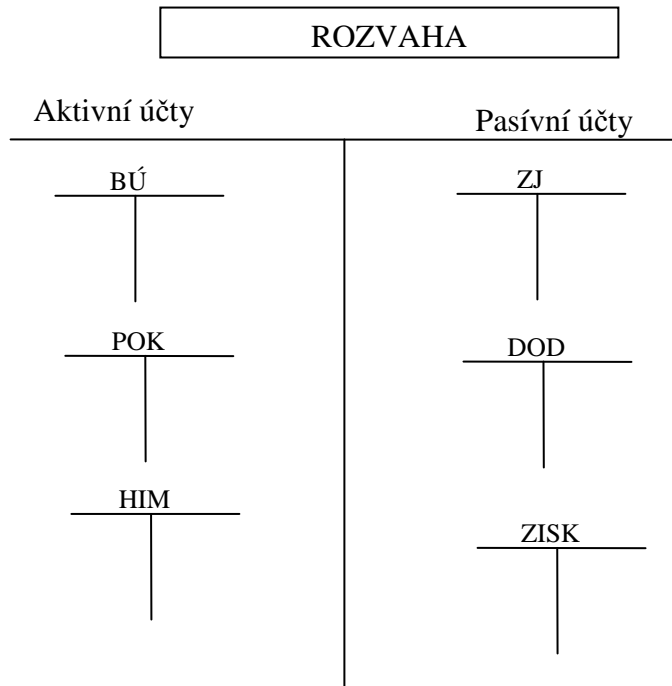
4.5 Další příklad na účtování v Rozvaze a jeho rozbor

- 1) Vklad do podnikání 600
- 2) Půjčka od banky 1400
- 3) Odebrání strojů od dodavatele 800
- 4) Odebrání materiálu od dodavatele 500
- 5) Převedení materiálu za 300 do výroby
- 6) Vyrobeno z materiálu za 200
- 7) Dluh zaměstnancům za mzdy 200
- 8) Odběratel odebere výrobky za 100
- 9) Odběratel zaplatí 500
- 10) Zaplacení mezd zaměstnancům
- 11) Zaplacení dluhu bance 1000

Banka: 600 <u>900</u> 1400 800 - 200 + 1400 + 500	ZJ: 600 <u>600</u>
HIM: 800 <u>800</u>	Dob dvěry: 1400 - 1400 0
MAT: 500 <u>200</u> - 300	dodavatel: 800 500 <u>1300</u>
NV: 300 <u>300</u> 200 - 200	ZAMEŠT: 200 - 200 0
DV: 200 <u>100</u> - 100	Ziśb: 400 <u>400</u>
odběratel: 100 <u>0</u> - 100	
<u>2300</u>	<u>2300</u>

4.6 Rozdělení rozvahy na jednotlivé účty

Každý účet (položka) v Rozvaze se píše samostatně. Vznikne tak ucelený systém, který dokáže evidovat koloběh majetku v podniku.

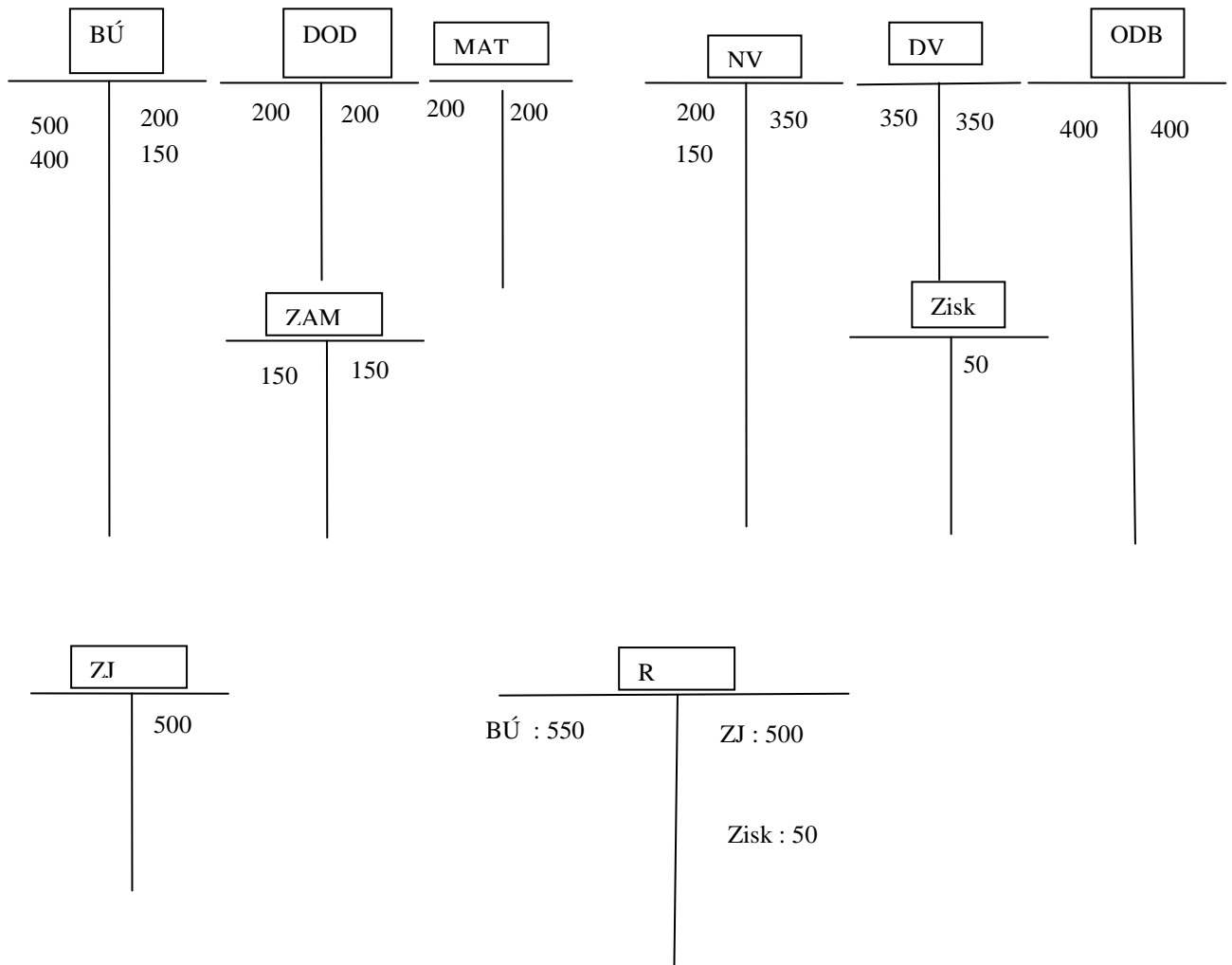

Platí zásada, že přírůstky u účtů na straně aktiv píšeme vlevo a úbytky vpravo. Na účtech ležících v Rozvaze na straně pasiv účtujeme obráceně.

Poznámka:

Konkrétní příklady účtování budou probrány během hodiny.

- 1) Podnikatel začíná podnikat s částkou 500 na BÚ.
- 2) Podnikatel odebere materiál za 200
- 3) Materiál převádí do výroby
- 4) Zaměstnancům vznikne nárok na mzdy ve výši 150
- 5) Veškeré výrobky jsou převedeny do dokončené výroby
- 6) Odběratel odebere všechny výrobky a je mu účtován zisk v hodnotě 50
- 7) Podnikatel zaplatí veškeré dluhy
- 8) Odběratel zaplatí na BÚ

Na základě tohoto účtování sestavte diagram koloběhu majetku podnikem.

4.7 Další příklady na účtování v rozvahových účtech

Cvičení 1

- 1) Podnikatel vloží na účet 100
- 2) Podnikatel bere úvěr na 1000
- 3) Od dodavatele odebere stroje za 600 , nezaplatí
- 4) Od dodavatele bere materiál za 400, nezaplatí
- 5) Materiál převádí ze skladu do výroby, všečen
- 6) Z veškerého materiálu vyrobí výrobky, dluží mzdy zaměstnancům za 300
- 7) Zaplatí dodavateli za materiál z bankovního účtu
- 8) Převeze do pokladny potřebnou částku na vyplacení mezd
- 9) Odběratel odebere veškeré výrobky a ihned zaplatí na bankovní účet 900
- 10) Podnikatel vyplatí mzdy a zaplatí ze stroje

Zaúčtujte

Sestavte Rozvahu

Zhodnoťte podnikání

Cvičení 2

- 1) Podnikatel vloží do podnikání z vlastního 500 a převede na bankovní účet
- 2) Podnikatel si na podnikání bere úvěr 1000
- 3) Nakoupí stroje za 300 a programy za 200
- 4) Nakoupí materiál za 800 z něhož polovinu vloží do výroby dodavateli ještě nezaplatí
- 5) Platí dodavateli za všechny nakoupený materiál
- 6) Převádí do pokladny hotovost 200
- 7) Z materiálu ve výrobě jsou dokončeny výrobky, převádí do výroby druhou polovinu materiálu.
- 8) Odběratel odebere všechny dosud vyrobené výrobky
- 9) Odběratel zaplatí 600 na bankovní účet
- 10) Zaměstnancům vznikne nárok na mzdy za vyrobené výrobky 100
- 11) Vyplacení mezd